

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Samlinger

til

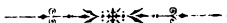
Jydsk Historie og Topografi.

2. Række. IV. Bind.

Udgivet

af

det jydsk historisk-topografiske Selskab.



Aalborg.

Marinus M. Schultz's Forlag.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1893—95.

En velhavende Horsens-Borger i det syttende Aarhundrede.

Ved Vilhelm Bang.

Som Fortsættelse af, hvad der i dette Tidsskrifts 2den Række 2det Bind S. 363—370 er anført, efter Fabricius's Optegnelser, af Skifteprotokollerne i Horsens, mest om Inventarier, skal her meddeles et Exempel paa, hvor meget af Jordegods og faste Ejendomme en velhavende Borger kunde være i Stand til at samle paa een Haand.

Natten mellem 6. og 7. Januar 1697 døde i Horsens »den ædle, velvise, højfornemme, nu salige Mand« *Jørgen Hansen Høxbro*, fordum Borgemester og fornemme Handelsmand; han var (Fabr. S. 212) født 1631 og altsaa ved sin Død i sit 66de Aar. Ifølge Fabr. anf. St. havde han en Søn, Hans Jørgensen Høxbro, der døde 1708, og hvem han en Maanedstid før sin Død, nemlig 8. Decbr. 1696, havde tilskjødet en Gaard paa Søndergade, næst op til den Gaard, han selv iboede. Jørgen Hansen Høxbro var i 1682 bleven gift med Maren Jensdatter Thonbo, ogsaa af en meget anset Borgerfamilie i Horsens, oprindelig stammende fra Thunø. Hun døde 1686, kun 31 Aar gammel, efterladende en Datter, Bodil, som 1701 blev gift med Borgemester Stephan Rasmussen Hofgaard, og 1711 Moder til en Datter, der ligeledes hed Bodil, og som blev den bekjendte Gerhard de Lichtenbergs Hustru. I det hele er det mærkeligt at se, hvorledes i Horsens de patriciske Slægter ved Giftermaal kom til at danne ligesom een stor Familie, der stod temmelig eksklusivt overfor andre, og ved dette Sammenhold vandt en forholdsvis betydelig Styrke; men

saaledes var det vel i de fleste eller alle Kjøbstæder; A. H. Nielsens »Embeds- og Bestillingsmænd« i Aalborg giver Ex-empler i Mængde; i Ribe og Odense var det Samme Tilfældet.

Efter al Sandsynlighed har Sønnen Hans Jørgensen Høxbro været Søn af et tidligere, nu ikke kjendt Ægteskab; det vilde i hine Dage have været et vist omtrent enestaaende Særsyn, om en Mand i en saa anset Stilling som den, Borgemeister Jørgen Hansen Høxbro indtog, havde ventet, indtil han blev over et halvt hundrede Aar, inden han traadte ud af den ugifte Stand, som ikke var Gjenstand for synderlig Agtelse. Ved en tidligere Lejlighed, efter Moderens Død, har Sønnen Hans da faaet saa meget forlods af sin Arvedel, at Faderen ved at tilskjøde ham den omtalte Gaard paa Søndergade, har kunnet give ham fuld Erstatning, og derved indsætte sin eneste Datter, »dydædle Mø« Bodil Jørgensdatter, der da var i sit fjortende Aar, til sin eneste Arving, hvorved al Strid kunde afværges.

5. Februar 1697, som var »rette tredivte Dag« efter Dødsfaldet, begyndte Skiftet med Registrering; Datterens Formyndere vare hendes Morbroder, »ædle og højfornemme« Anders Jensen Tonbo ¹⁾ til Hanstedgaard, og hendes Faders Næstpaarørende, »højagtbare og velfornemme Mand« Søren Maltesen i Horsens.

Dødsboet bestod af:

Jordegods i Koldinghus, Lundenæs og Skanderborg Amter, med Hartkorn i Alt 196 Tdr. 1 Skp. 1 Fdk. 2¹/₂ Alb.

Faste Ejendomme i Horsens: 1) Gaarden, han boede i ved sin Død, liggende paa Søndergade mellem Jesper Eriksens Gaard og Ejendom paa den vestre Side og den gamle Gaard, Hans Jørgensen tilhører paa den østre Side, med den nu tilhørende Kornlade og Hestestald samt Øxenstald i Baggaarden og 6 Bindinger Hus til Nørregade med Port igjennem. 700 Rdl. 2) Et Pakhus, 2 Loft høj og 20 Binding lang, nedenfor Søren Maltesens Gaard, strækkende sig fra Aaen og op til Søren Maltesens. 200 Rdl. 3) 4 Boder ved Torvet, strække sig fra Oluf Rasmussens Gaard til Fugholm. 4) 4 Boder i Fugholm. 5) En Have ved Aaen, kjøbt paa Auk-

¹⁾ Gift med Stifterinden af Hansted Hospital, Dorthe Hansdatter. Se S. 345 ff.

tionen efter Jens Nielsen Thonbo. 6) Et Hus ved Ladebrohoved med en lille Smedie. 7) Et Stykke Havejord i Kattesund. 8) En dobbelt Strandhave »over Fugholm Bro«. 9) En Toft nedenfor Gaasedam.¹⁾ 10) En Toft ved Hulvejen.¹⁾ 11) En Toft uden Lucas's Gyde,¹⁾ strækker sig fra Raadmand Stephan Rasmussens Toft Vester fra Østen til Hulvejen. 12) Et Stykke Engjord, kaldet Dytmarsken,¹⁾ Sønden for Aaen med en Bleghave ved. 13) Nok et Stykke Engjord, kaldet Lustforlohren¹⁾ med tilhørende Sædeland ud til Adelvejen. 14) Halvparten i Priorslykken¹⁾ ved den østre Side. 15) 11 (dog egentlig kun 5¹/₂) Gaardes Avl. 16) Endnu 10¹/₂ Gaardes Avl.

¹⁾ Angaaende de omtalte Lokalteter skal jeg anføre: *Dytmarsken* omtales flere Steder hos Fabricius; det er den Del af Grundene syd for Aaen, som strækker sig omtrent fra Chr. J. Monbergs Bro til Høyers Bro (for at beholde de Benævnelser, der vare i Brug i Midten af dette Aarhundrede); hvad der laa vest for, hed *Ramsherred*; det øst for hed *Grønland*; om Benævnelserne have været officielle, tør jeg ikke afgjøre. — *Priorslykken* omtales ogsaa hos Fabricius; Navnet kjendes endnu paa en Jordlod nordvest for Byen, omtrent nord for Tvangsarbejdsanstalten. — *Hulvejen* strækker sig endnu fra Amaliegade, omtrent skraas for Havnealléen, lidt vest for denne, i nord-nordøstlig Retning; tæt ved den, ved en Sti, der fører fra Kirkegaarden til Carolinelund, existerer *Gaasedam* endnu. — Navnene *Lucas's Gyde* og *Lustforlohren* ere nu vistnok gaæde ud af Sagaen; dog forekommer det mig, at jeg dunkelt mindes, at min Fader, der var født i Horsens 1797, og hvis Fader ligeledes var barnefødt i Horsens, har omtalt et Sted eller en Jordlod af Navnet »Lustforlohren«; dog jeg tør ikke paastaa det.